

בס"ד

גליון

אהלך באמיתך

דברי תורה

שיעורים

שיחות

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

4

חודש טבת תשפ"ד לפ"ק

מסן הוצאת ספרי

משיבות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

גליון אהלך באמתך

גליון י' - חודש טבת תשפ"ד

יצא לאור ע"י

מכון הוצאת ספרי אלעסק

כל הזכויות שמורות

Copyright 2023 ©

להשיג

בבית מדרשינו קהל לב שמח אלעסק

203 Ave. F Brooklyn NY 11218

גם אפשר לשלוח בקשה ל:

dtalesk@gmail.com

להערות והארות או ליטול חלק בהוצאות הגליון

אפשר לפנות להמכון

347-450-8173

- תוכן הגליון -

| גליון י' - חודש טבת תשפ"ד |

שיעורים בספר חובת הלבבות, שער הבטחון

לשון החובת הלבבות.....ג

לשיעור י"ט - ב'

שיעור י"ט - יום א' פר' דאה תשפ"ג.....ג

את אלוקים ירא ואת מצוותיו שמור • כי בידך לגדל ולחזק לכל • השלך על ה' יהבך • מסבב כל הסיבות • מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית • ברכת ה' היא תעשיר • והבוטח בה' חסד יסובבנו

שיעור כ' - יום א' פר' שופטים תשפ"ג.....י

התמימות בעניני העולם הזה • ברוך גוזר ומקיים • לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים • וקוי ה' יחליפו כח • בטח עליו והוא יעשה • התהלך עמו בתמימות • פודה ה' נפש עבדיו

- דברי תורה -

זיזדע יצחק מאת כ"ק אדמו"ר זצוק"ל.....טז

לשמחת בר מצוה

לשון החובת הלבבות

לשיעור י"ט - כ

שער הבטחון - פרק ג'

פרק ג' - והשביעי: שיתברר אצלו כי יש לכל ההויות שבעולם הזה מעצם ומקרה גבול ידוע, ולא יוסיף ולא יגרע על מה שגזר הבורא יתברך בכמותו ואיכותו וזמנו ומקומו. אין מרבה למה שגזר במיעומו, ולא ממעט ממה שגזר ברבותו, ולא מאחר למה שגזר להקדימו, מקדים למה שגזר לאחרו, ומה שיחיה מן הדברים על דרך הזה הוא הנגזר אשר קדם בתחילת הידיעה, אלא שלכל הגזירות הקודמות בידיעת הבורא סיבות ולסיבות סיבות. ומי שאינו מבין עניני העולם יחשוב כי הסיבה המתחדשת מחייבת שינוי הענינים והתהפכותם מענין אל ענין, והסיבה חלושה ונקלה מהיות ממנה שינוי או חילוף בעצמם.

כאשר נראה הגרגיר האחד מן החטה, מצמיח שלש מאות שבליים. ובכל שבולת שלושים גרגרים, ויהיה הגרגיר האחד סיבה לעשרת אלפים או קרוב להם, היעלם כי בה הגרגיר חלוש מעשות כמות, ובן שאר הגרגרים והנמועים, ובן נאמר בהוית האדם ושאר החיים מטיפת הזרע, וכמו בן הוית הדג הגדול מביצת הדג עם קמנותה.

וטירדת הנפש להקדים מה שאחר הבורא יתעלה, ולאחר מה שהקדים. ולהרבות מה שהמעט ולהמעט מה שהרבה מקניני העולם, מבלי סבב אל קיום מצות עבודתו וקבול תורתו חלישת ההכרה באמיתת ידיעתו, וסכלות מהכין טובות הנהגתו. וכבר רמז החכם אל הענין במאמרו (קבלת ג, ב): לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים. ואחר כך זכר מהם עשרים ושמונה ענינים, והוא מה שאמר עת ללדת ועת למות וגו', עד אמרו (ח, סז): עת מלחמה ועת שלום. ואמר (ט, סז): כי עת ופגע יקרה את כולם. ואמר (קבלת ט, ז): כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם. והליכות דיני הבורא יתעלה יותר נעלמות ועמוקות ועליונות אל ידיעת חלקיהם, כל שכן כללם וכבר אמר הכתוב (שפיט נב, ט): כי גבהו שמים מארץ בן גבהו רכבי מדרכיכם ומחשבותי ממהשבותיכם.

חובת הלבבות שער הבטחון

שיעור י"ט - יום א' פר' ראה תשפ"ג

בתוכן:

את אלוקים ירא ואת מצוותיו שמור • כי בידך לגדל ולחזק לכל • השלך על ה' יהבך • מסבך כל הסיכות • מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית • ברכת ה' היא תעשיר • והבוטח בה' חסד יסובבנו

שמור, כי זה כל האדם. שבא להורות שרק אם האדם ירא מאלוקיו כראוי אזי אפשר לו לקיים את מצוותיו, אבל אם אין האמונה תקועה בלבו כראוי נמצא שאין מקום לכל מצוותיו כלל, ולזה אמר שלמה שראשית על האדם לירא מאלוקיו, ורק לאחר מכן אפשר לשמור ולקיים את המצוות כי 'זה - הכוונה על קיום התורה והמצוות - כל האדם', מביא את האדם לידי תכלית ההשלמה.

והנה איתא בקדמונים (והיסוד הובא בספרי החסידות כמה פעמים) על הכתוב (דברים לג, ד): מורשה קהילת יעקב. כי התורה הוא ירושה לכל כללות ישראל ביחד. והטעם בזה הוא, דהרי ציונות הקב"ה בתרי"ג מצוות, אבל אי אפשר לאדם אחד לקיים את כל המצוות, דהרי הרבה מהם אינם נוגעים בזמן הזה או בחוץ לארץ, וחוץ מזה יש מצוות פרטיים לכהנים ולויים וכדומה, ואם כן האופן היחידי שאפשר לאדם אחד לקיים את כל המצוות הוא רק אם חבריו ישלים ויקיים את המצוות בשבילו, ובבחינת 'כל ישראל ערבים זה לזה' אפשר לחבריו להשלים המנין בעבורו, וזה אי אפשר רק אם יאהב את חבריו כאיש אחד

את אלוקים ירא ואת מצוותיו שמור

פתח דברינו יאיר באימרא נאה מאת כ"ק אאמו"ר זצוק"ל שאמר לפרש הכתובים בפרשת עקב, והוא חיזוק גדול לעבודת האמונה והבטחון אשר אנו עוסקים בהם עכשיו. דהנה כתיב (דברים יא, ח): ושמרתם את כל המצוה אשר אנכי מצוך היום, למען תחזקו ובאתם וירשתם את הארץ אשר אתם עוברים שמה לדשתה. ודקדק שתיבות 'למען תחזקו' נראה כמיותרים, דהיה מהני אם כתיב רק 'ובאתם וירשתם את הארץ', ומה בא להוסיף בתיבות אלו.

ואמר לבאר, דהנה יסוד היהדות ועמוד העבודה הוא להאמין ולבטוח בה', שמהם נמשך להאדם קיום כל התורה, ומבלעדם אי אפשר לקיים את המצוות כראוי, כי אם אינו מאמין בה' כיצד מקיים את מצוותיו, שהרי לפי זה למי הוא עובד ומקיים המצוות, ואם נפל היסוד נפל הבנין. וזה רמז שלמה המלך בחכמתו (קהלת יב, ג): סוף דבר הכל נשמע את אלוקים ירא ואת מצוותיו

ומהלך מיוחד שנקבע בעבורו מאת הבורא יתעלה, אבל כאשר האדם חי ומסתובב בעולם הזה מבלי חשבון והתבוננות אזי אפשר לו לחשוב שהכל מהומה וערבוביה מבלי חשבון וסדר.

ומה שיהיה מן הדברים על דרך הזה - וכל מה שנראה להיות דבר חדש שהתרחש בדרך מקרה של העולם, הוא הנגזר אשר קדם בתחילת הידיעה, - גם זה הוא דבר שנגזר בידיעה וחשבון מדויק מתחילה. והיינו שגם מה שנראה שהם חידושים אשר נתחדשו ע"י בני אדם לאחרונה, הם גם כן מאת הבורא יתברך, וגם להם נקצב השיעור והסדר שלהם מן השמים, כי כולם נבראו מאת הבורא יתברך ממש כשאר הדברים. ולדוגמא הסעלפארן שטראה כדבר חדש שהתחדש זה עשרים שנים, אבל באמת כבר נברא בששת ימי בראשית ורק נתגלו לו לאחרונה, וכמו שמצינו כבר בששת ימי בראשית שכבר נברא אז 'גלי הקול', שמהם נתחדש הסעלפוני"ם, רק שבני לא ידעו אודותם. **אלא שלכל הגזירות הקודמות בידיעת הבורא סיבות ולסיבות סיבות**, ואין בידינו רק לראות התוצאות, שהם כשלעצמם נראים כחידושים, אבל באמת לכל אחד ואחד מאלו החידושים יש שלשלת של גורם ומסבב שהטביע הקב"ה כבר בראשית בריאתו.

ומי שאינו מבין עניני העולם יחשוב כי הסיבה המתחדשת מחייבת שינוי הענינים והתהפכותם מענין אל ענין, אבל באמת - והסיבה חלושה ונקלה מהיות ממנה שינוי או חילוף בעצמם. - כאשר נתבונן נראה שאי אפשר לומר כלל שיש לאלו ההמצאות החדשות כח לעשות איזה שינוי וחילוק, כי חלשים וקטנים הם מאוד, ומוכרחין לומר ולהודות כי הבורא הטביע בהם כוחותיו הגדולים והנפלאים, ועל ידם הם מייצרים ומתהווים כאשר יתבאר להלן.

לבב אחד, שאז יושלם ממילא המצוות הנצרכים מאחד לחבירו.

ולפי זה אמר לפרש הכתוב שהתחלט בו, דבא הכתוב להורות שראשית כל על האדם להאמין בה' באמת, ולכן נקט הכתוב בתחילתו בלשון יחיד: 'שמרתם את כל המצוה הזאת', ולא בלשון רבים, כי כוונתו על מצוה אחת הכולל הכל והוא האמונה, שהוא התנאי העיקרי לקיום המצוות. ואחר כך בא הכתוב להורות האופן דאפשר לאדם אחד לקיים את כל התרי"ג המצוות הגם שאינו מוטל עליו לעשות כולם, והוא: 'למען תחזקו', הכוונה על מצות 'ואהבת לרעך כמוך' ואחדות, שיחזק אחד את חבירו, שעל ידיה אפשר לך לקיים את כל המצוות, וגם המצוות שתלויים כש'זבאתם וירשתם את הארץ' - היינו המצוות התלויים בארץ וכדומה. עכ"ד ודפח"ח.

כי בדרך לגדל ולחזק לכל

פרק ג' - וזל"ק: בפרק זה התחיל המחבר לפרט שבע הקדמות הנצרכים לבטחון, וההקדמה הראשונה הוא שצריך האדם להאמין בהשבע מעלות שיש כי אם אצל הקב"ה, והם המחייבים את האדם לבטוח כי אם בה' ולא על שום בריאה שבעולם, שפירט לעיל בפרקים הקודמים. **והשביעי: שיתברר אצלו כי יש לכל ההויות שבעולם הזה מעצם ומקרה גבול ידוע, ולא יוסיף ולא יגרע על מה שגזר הבורא יתברך בכמותו ואיכותו וזמנו ומקומו.** - הגבול והתכנית של כל דבר שבעולם אינו אלא על פי גזירת הבורא יתברך. **אין מרבה למה שגזר במיעוטו, ולא ממעט ממה שגזר ברבותו, ולא מאחר למה שגזר להקדימו, מקדים למה שגזר לאחרו.** - כאשר האדם רק יתבונן קצת באופן וסדר הבריאה ימצא שלכל דבר ודבר יש סדר

השלך על ה' יהבך

והנה באמת כאשר נתבונן באמיתות דברי החובת הלבבות כאן נמצא כי לכל פעולה ומציאות בעולם הזה יש השגחה עליונה, והכל נעשה ממקור אחד, מאת הבורא ית"ש. אבל עם כל זה מוטל על האדם לעשות השתדלות, ולהכין לעצמו את צרכיו כפי דרכי הטבע, ואי אפשר להאדם לפטור עצמו מלעשות ולהשתדל על צרכיו מפני שהוא בוטח בה', וכמו שיתבאר להלן בדברי המחבר.

והרבינו בחיי (פרשת שלח ד"ה שלח לך) האריך לבאר הגישה הנכונה למצות ההשתדלות, וכה תו"ד הק': סוס מוכן ליום מלחמה ולה' התשוועה (משלי בא). שלמה המלך ע"ה יזהיר כל אדם בכתוב הזה שיעשה כל דבר שיצטרך לעשות ובדרך הטבע כל מה שבכוחו, ושימסור השאר בידי שמים, כי הנס אינו חל אלא בחסרון הטבע ועיקר יצירת האדם בנוי על מידת הטבע, ועל כן יצטרך שיעשה האדם פעולות וענינים שיהיו הכנות להשיג בהן חפצו ולעמוד על משאלות לבו, כמי שרוצה ללכת למלחמה על אויביו שראוי לו שיכין כלי זיין וסוסים ומרכבות ליום מלחמה שאם אינו מכין ויסמוך על הנס ימסר ביד אויביו. או כמי שיש לו חולה שהוא ראוי לתקן לו מסעדים וסמים למאכלו ומאכילו המאכלים המועילים ולמנוע ממנו מאכלים המזיקים.

ואחר שעשה לו כל יכלתו והשתדל בכל כוחו, ועשה בדרך הטבע כל הכנותיו אין ראוי לו לבטוח שיגיע אל רצונו רק בהשם יתעלה, לא בהכנות האלה, כי יש אדם שיאבד במלחמה עם כל הכנותיו, ויש שינצל מבלעדיהן, ויש חולה שימות עם המאכלים המועילים, ויש שתגיע לו רפואה עם המאכלים המזיקים. ואם כן אין עיקר התשוועה בענין המלחמה ולא בענין הרפואה להכנותיהם רק בהשם יתעלה... ולכן תצוה התורה לישראל להשתדל בהכנות האלה שיצאו חלוצים בעלותם

למלחמה על אויביהם ושישימו אורב ושישלחו מרגלים בערי האויבים, כי כל הענינים האלה הם הכנות לעשות מה שבכח האדם לעשות בדרך המנהג והטבע, ואחר כן יפעול הנס על כל מעשה הטבע, עיי"ש.

והיסוד הוא כי בודאי מוטל על האדם להכין כל מה שבידו לעשות על פי הטבע, ואחר כך חל על מעשיו הנס וההצלחה מאת השי"ת. וכן הוצטרכו בני ישראל להכין את עצמן כשהיו יוצאים למלחמה, אף על פי שנצוהו לא היתה תלויה כלל במעשיהם האלה, והיה תלוי רק בהזכות והעונש, מכל מקום באת מצות התורה לישראל לעשות כל ההשתדלות בהכנות האלה, ואחרי כן למסור הענין למי שהתשוועה לו. כי באמת גם עם כל ההכנות והכוחות על פי הטבע, אי אפשר לנצח במלחמה כלל בלתי עזרתו ית', וכמו שרואים בזמנינו כאשר מדינת רוסלאנ"ד שהיא מדינה חזקה, מנסה לכבוש את המדינה אוקריינ"א שאין להם כלי מלחמה משל עצמן, ומכל מקום אינם מנצחים באופן ששיערו הם בתחילה לפי הטבע, וזה כי הכל תלוי בהשי"ת לבד ולא במעשה האדם כלל.

וכן נוגע זה אצל כל עניני וצרכי האדם, שאין לו על להשען כי אם על אבינו שבשמים, שבידו הרחבה והמלאה הוא מספיק צרכי כל בריותיו בכל עת ובכל שעה, וכן כותב הרבינו בחיי (פרשת עקב ד"ה למען ענותך) שתכלית ביאתך של ישראל במדבר היה להרגילן במדה זו, ובלשוננו הק': כל עיני המדבר הטורח הגדול שהיה לישראל בו לא היה אלא להביאם לידי נסיון להרגיל טבעם במדת הבטחון, ולהכניס בלבם אמונת ה' יתברך עד שיחזור להם רגילות העבודה לטבע, כענין שכתוב (תהילים כה): הדריכני באמתך ולמדני... כי ביקש דוד ע"ה שידריכהו השי" באמתו עד שיחזור לו מעשה עבודתו לטבע גמור, וזהו לשון התורה

ומיד בשמעם הדברים התחילו לרקוד ביחד מרוב שמחה.

האמרי אמת עמד משתומם על המראה, ושאל אותו: לשמחה מה זו עושה?! השיב האיש כי השותף שלי הוא גם גיסו, וזה כמה חדשים אשר דברו שידוך בינינו אבל לא הרהבנו עוז לגמור השידוך בהיותנו קרובים במשפחה, ובהיות כן התחלנו לרפות ידינו מן העסק שלטו כי לא היינו במנוחה מזה, וכבר החליטו להתחלק עם העסק. אבל עכשיו ששמענו שהגור'ע רבי מחותן הוא עם גיסו, גם אנחנו אפשר להשתדך בינינו, ובע"ה נגמור השידוך בקרוב.

וכששאל מן האמרי אמת טעם ביאתו, אמר לו שרצה להשתדל אליו בשביל החסיד שלו שיקבל מעמדו ומלאכתו כבראשונה, מיד אמרו לו הבעלי בתים הרי עכשיו כאשר נשתדך בינינו נחזור לעבוד כבראשונה ביחד, ובכן אפשר לט להעמידו על מעמדו כבימי קדם. וזהו סיפור אחד מני אלף אשר רואים בעליל כיצד הקב"ה מסבב כל הסיבות, ומספיק צרכי כל אחד ואחד בעת ובזמנו בשלימות.

מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית

וזל"ק: **כאשר נראה הגרגיר האחד מן החטה, מצמיחה שלש מאות שבליים.** וזהו פלא גדול כיצד שגרגיר אחד יוציא ממנו כל כך צמחים, וכשאדם רואה זאת יכול לחשוב כי הארץ הצמיחה מעצמה את כל החידושים האלו, אבל האמת אינו כן כי לכולם היה מקור אשר ממנה נשתלשלה הדבר לצמות. וכמו כן ניקח דוגמא מן האדם בעצמו, שהיה ביצה קטנה ברחם אמו אשר ממנו נולדה האדם, שבאמת אי אפשר לראותו כי אם ע"י כלים המגדלים שיש בזמנינו,

(דברים יד): למען תלמד ליראה את ה' אלוהיך. כלומר שתהיה מלומד ותרגיל טבעך בעבודת הש"י עד שלא תצטרך לטרוח עליו, ויהיה מעשה היראה דבר טבעי אצלך כשאר הדברים הטבעיים אשר אתה עושה בטבע. ע"כ.

מסבב כל הסיבות

ובשיעור העבר הארכנו בענין השידוכים שבדאי מוטל על האדם לעשות מה שביכולתו לשדך ולחתן את צאצאיו, אבל עם כל זאת צריך האדם לבטוח בה' שהוא יסבב הענין כטוב בעיניו. בענין זה מסופר סיפור נפלא על הרה"ק האמרי אמת מגור ז"ע שפעם נכנס אליו חסיד והתאונן אליו על פרנסתו שהיה לו פרנסה חשובה באיזה מסחר, ועכשיו הודיעו לו הבעלי בתים שלו שמן החודש הבא והלאה לא יקבל עוד משכרתו כמו עד עכשיו. שאל אותו האמרי אמת: ובמה אפשר לי לעזור אותך. השיב החסיד שילך הרבי להשתדל אצל הבעל הבית שלו שיחזור לקבל אותו למלאכתו. אמר לו האמרי אמת שילך לשאול מגיסו הבערלינער רב זצ"ל אם רוצה לילך לשם כשהולכים למארינבא"ד למנוחה. מיד שאל מהבערלינער רב והסכים לילך עם האמרי אמת להשתדל בעבורו.

וכשהגיעו שניהם לביתו של הבעל הבית של החסיד, נשתומם החסיד בראותו בעלי צורה עומדים אצל פתחו, ושאל אותם מה טיבם, אמר האמרי אמת: ששמו 'אברהם מרדכי אלטר', ובפולין קורין אותי הג'ודער רבי', ובאתי לכאן עם גיסי הבערלינער רב שאנחנו מחותנים בינינו. מיד אמר הבעה"ב שרוצה לשמוע עוד הפעם מפיו את כל דבריו, וחזר ושנה האמרי אמת את דבריו. ולרוב שמחתו נכנס בביתו וקרא להשותף שלו שיבוא לראות הגור'ע רבי. וכשבאו שניהם ביקש מהאמרי אמת שיחזור על דבריו עוד הפעם,

ישמרם קל, שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו, ע"כ. ובבאר היטב על השו"ע (סימן קפ"ה סק"א) כתב: מצאתי למה אין 'ף' בברכת המזון, לפי שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה אין שולט בו לא אף ולא קצף וכו', ומזונותיו מצויין לו בריוח ובכבוד כל ימיו. ע"כ. ועוד איתא דברים ברורים מהחיד"א בפירוש הזוהר פרשת ויקהל... ברכת ה' היא תעשירי. וכל זה מורה לנו באצבע בגודל סגולת המצוה של ברכת המזון, שמשפיע על האדם מכל טוב באופן נפלא מאוד, והדבר צריך ביאור למה הוא כך.

ואפשר לבאר עפ"י דברי המשך חכמה שמבאר ענין מצוה זו: כשאוכל ושבע אז הוא עלול לבעוט, וכמו שאמר אכלת שבעת כו' שכחת את ה' אלוקיך, מלי כריסי זני בישי (ברכות לב.). לכן ציוה הש"י שבשיאכל וישבע יזכיר את שם אלוקים בתודה ויברכנהו, ויזכור כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל, ומידו לוקח האוכל למלאות נפשו כי ירעב, וזה שאמר בסמוך (דברים יב, יח): השמר לך פן תשכח כו' פן תאכל ושבעת כו' ורם לבבך ושכחת חכרת כו' כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, הראה לנו טעם הברכה שלא יקשיח לבבו מדרכי הש"י ועדותיו, וזה יתכן דוקא כשהוא שבע לא כשהוא רעב. עכ"ד.

היוצא מדבריו כי תכלית זה המצוה הוא בכדי שיודה האדם ויאמר בפה מלא שהוא מאמין שהכל הוא מאת ה' אלוקיו, והוא שנתן לו את כל צרכיו, ואין שום מקום והו"א לומר (דברים שם, יז): כלל כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. רק (שם, יח): חכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל וכו'. ונפלאים הם דברי התרגום שמפרש הפסוק: ותדבר ית ה' אלקך ארי הוא יתב לך עצה למקני נבסין, עכ"ל. והיינו שאפילו הדעת שלך שאתה מחשב יומם ולילה בעצה ובמזימה להשיג הפרנסה הם כמו כן מהשי"ת בעצמו.

אבל כל אחד מבין שלא נעשה כלום מאליו, ולכל תולדה שבעולם יש מקור. וממשיך המחבר לפרט הפלאים שנצמחים מאותו גרגיר הקטן - **ובכל שבולת שלושים גרגרים, ויהיה הגרגיר האחד סיבה לעשרת אלפים או קרוב להם, היעלם** - האם אפשר לאדם להתעלם מלהתבונן בדברים הנפלאים האלה, **כי כח הגרגיר הלוש מעשות כמות, - הרי כל בר דעת יבין שאי אפשר לכל זה להעשות מאליהם, ומוכרח האדם לבוא להחלטה שהקב"ה הטביע כאן כוחות נפלאות שאי אפשר להשיג אותם בשכלינו הקטן, שעל ידם נעשה הכל.**

וכמו כן בכל עניני העולם נעשה הכל ממקור אחד, מאת היוצר ובורא הכל, וכמו שאמר שלמה המלך: ואין כל חדש תחת השמש, ולכל דבר יש מקור והשתלשלות מלמעלה שעל ידם נעשה הכל.

וממשיך המחבר למנות עוד כמה דוגמאות המכריחים אותנו להודיע שיש בורא עולם, **וכן שאר הגרגרים והנטועים, וכן נאמר בהוית האדם ושאר החיים מטיפת הזרע, וכמו כן הוית הדג הגדול מביצת הדג עם קטנותה.** וכן כל מה שאנו רואים בעולם הזה הם תוצאות של חכמתו האדירה והנפלאה שהשי"ת חשב מתחילה.

ברכת ה' היא תעשירי

בפרשת עקב מבואר המצוה של ברכת המזון, כמו שכתוב (דברים ח, י): ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. ולכאורה יש לדקדק למה מצוה לנו התורה להודות לו על נתינת ארץ ישראל כשמברכין על המזון.

והנה יודע מפי ספרים וסופרים בגודל סגולת המצוה של ברכת המזון, וכמו שכתב בספר החינוך על מצוה זו (מצוה תל): כך מקובל אני מרבתי

בהשגחתו הפרטית של הקב"ה, ואין שום טבע בעולם כלל. ועל ידי זה זוכה להשפעות טובות שאי אפשר לשער, שהרי לפי דברינו הרי אין הסגולה במיוחד על מצות ברכת המזון, אלא בכל שעה שהאדם מיוחד לבבו להאמין בה' ומודה אליו על כל הטוב שהוא נותן לו בכל עת ובכל שעה, אזי נשפע בזכות זה השפעות טובות עד בלי די.

והאדם צריך לבוא להכרה שגם בעניני הטבע, אשר שבעיני הבשר שלו נראה שעל ידי השתדלותו השיג את חפצו, צריך הוא להאמין שהכל נעשה על ידי הקב"ה בעצמו, ולדוגמא אם יש לאדם מיחוש בראשו, ועושה השתדלות ונטל 'טיילענאול', ומיד מתחיל להרגיש בטוב, צריך להאמין שגם בזה היה יד ה' לעזרו ולרפא אותו, כי מבלי חסדי ה' היה יכול להשאיר עם המיחוש בראשו כמקודם גם עם נטילת כל מיני תרופות שבעולם. וכן צריך האדם להאמין שכמו שהקב"ה מרפא אותו מדברים קטנים, כן אפשר לו לרפא אותו ממחלות קשות וגדולות שנראים כדברים שהם למעלה מן הטבע. וכשהאדם מאמין בכל זה באמת, אזי נפתח בעבורו שערי חסד ורחמים מבלי גבול וקיצבה.

והבוטח בה' חסד יסובבנו

מסופר שבתקופת הגאון הגדול רבי מאיר שפירא זצ"ל שבאחד מן השנים קודם המלחמה, היה פעם שקראו אותו בתלמוד תורה לבחון את התלמידים על לימודם, והסדר אז היה שהבחון היה נותן איזה מתנה להתלמידים אם ידעו היטב אצל הבחינה, אבל באותו הפעם שכח מלהביא עמו המתנה, על כן אמר להתלמידים שימסור להם דבר נפלא שבדואי יהיה להם לתועלת רב, ואמר להם את דברי הכאר היטב שהזכרנו לעיל, שמי שזהיר במצות ברכת המזון בכוונה אינו שולט בו אף וקצף, ומזונותיו מצויין לו בריוח ובכבוד כל ימיו.

ומהאי טעמא גדלה מעלתה וסגולתה של המצוה הזאת להשפיע שפע משמי מעל, כי ע"י קיום מצוה זו האדם מראה גודל אמונתו ובטחונו בה', כי אחרי שהשיג פרנסתו ושבע נפשו הוא מודה למי שנתן לו את כל המזון האלה, וכמו שנהג אברהם אבינו ע"ה בשעתו להכניס את האורחים בביתו וללמדם להודות לה' ולברכו על המזון שזימן להם.

וכן כותב החפץ חיים (נפוצות ישראל פ"ז) שהאופן להגיע לבטחון הוא על ידי ההתבוננות בנפלאות ה' שעושה עמו בכל עת, וזל"ק: ועיקר הכל שיראה להתחזק במדת הבטחון ויושע על ידי זה, כמו שנאמר 'קוה לה' ויושע לך', ואמר חז"ל כל התולה בטחונו בהקב"ה הרי הוא לו מחסה בעולם הזה, שנאמר וגו'.

וממשיך להורות הדרך להגיע לזה: והנה העצה לחזק נפשו בענין זה הוא שיתבונן תמיד על זמן העבר מימי חייו, כמה עשיריות שנים חיה עד כה, ובחסד ה' לא היה חסר לו אפילו יום אחד מאכילה ושתייה ומלבוש וכדומה, ואם כן מה לו לדאוג על זמן של הלבא, שאינו יודע מספר ימי חייו אפילו על יום אחד, מסתמא כשם שעזרו השם יתברך ברחמיו עד כה, יעזרו גם כן מעתה ולבא, עב"ד ודפח"ח. וזהו מצות ברכת המזון שיחיה האדם תמיד עם רגשי הכרת הטוב לאלוקיו, ובזה מחדיד לבבו הבטחון בה', כי רואה בעליל עד היכן עזרו הקב"ה ברחמיו הגדולים, ולכן גדלה מצוה זו להשפיע להאדם כל ההשפעות, כי זהו מסגולת המצוה של בטחון.

היוצא מכל זה שעל ידי ההתבוננות בחסדי השי"ת בכל עת, וההודאה אליו על כל הטוב שהוא נותן לו, וכשאכל ושבע נפשו הריהו מברך את ה' על המזון שנתן לו בטובו הגדול, וכן על כל חסדי ה' שנשפע עליו הריהו מודה לה' ומשבח אותו בשמחה, בזה מחדיר האמונה בלבו שהכל נעשה

המלאכה בבית התבשיל, והוא נותן לו נסיון אחד, שאם יעמוד בנסיון יוכל להמשיך במלאכתו ואם לאו יצטרך לעבוד עבודה קשה כשאר האנשים, ונתן לו איזה כפות ומזליגים ואמר לו שישפיק לכרות בור בחצר עד סוף היום, ולא לא יסיים עד סוף היום ישלחנו ממלאכתו הנכבדה. בראות הבחור הכפות שבידו ראה שבדרך הטבע לא יכרות שום בור, אבל בבטחונו בה' הלך לעשות מלאכתו.

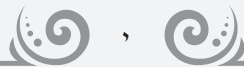
בשעת חפירתו בחצר עם הכפות הקטנות עבר שם איזה קרון עם ירקות ושאר מיני אוכלים לצרכי הבית התבשיל, ובדרך הליכתו נפלו לפניו רגליו כמה ירקות, ובשעה שרצה ללקוט משם מן ההפקר עברו שם כת של גוים שראו אותו אוחז בידו הירקות, ושאלו אותו אם רוצה ליתנם להם, מיד אמר להם: חפרו בשבילי בור בשטח זה, ובשכר עבודתכם אתן לכם הירקות. מיד חפרו לו בור כדבעי ונתן להם הירקות. ובזה זכה להינצל ממות לחיים, וכאשר חזר הרשע לראות את השלים עבודתו, אמר לו בגדל תמיהתו: שידע שיעזור אותו הקב"ה, אבל לא האמין שכל כך יעשה בשבילו. וכל זה זכה בזכות המצוה של ברכת המזון, שעיקרו הוא מה שהאדם בוטח בה' ומאמין שכל מה שבידו חסד ורחמים הוא מאת הש"י.

ואחד מן התלמידים שהיה אז אצל הבחינה קיבל על עצמו מיד להיות זהיר במצוה זו בזוהרות יתירה. לאחר כמה שנים כאשר פרצה המלחמה הנוראה היה אז תלמיד זה מבין השאר שנלקחו לאושוויץ, והיות שהיה הוא בחור צעיר היה מיוחד מאוד שלא ישלחו אותו למיתה ל"ע, בהיותו קטן ויאמרו שאינו ראוי לעבודה, ושם נזכר מדברי הגאון רבי מאיר ז"ע שאמר שמי שיזהר במצות ברכת המזון לא ישלוט בו אף וקצף, וביקש מהש"ת תפילה חרושה שיזכה להנצל בזכות הזהירות שהיה לו למצוה זו.

וכשהגיע התור שלו לפסוק את דינו לחיים או למות ל"ע, אמר לו הרשע הנודע ימ"ש שבדאי ראוי הוא לעבודה, וילך לצד הימין ששם היה כנוסים הנתונים לחיים. בהגיעו שם אמר לו איזה יהודי שיתן לו עצה טובה שיעזור אותו במצב זה, והוא שיודיע להרשעים שהוא יודע האיך לבשל, והיות שהוא גם כן אומן בזה הוא יעזור אותו במלאכתו, וכך ימצא לו פרנסתו תמיד בריוח. והתקיימה בשלימות ההבטחה של הבאר היטב שלא שלט בו אף וקצף, ופרנסתו היה מצוי אצלו תמיד בריוח.

בזמן מן הזמנים היה שם איזה רשע שאמר להבחור שהוא אינו מאמין שהוא יודע בטיב

שיעור כ' - יום א' פר' שופטים תשפ"ג

בתוכן:

התמימות בעניני העולם הזה • ברוך גוזר ומקיים • לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים • זקוי ה' יחליפו כח • בטח עליו והוא יעשה • התהלך עמו בתמימות • פודה ה' נפש עבדיו

תהיה, שתתנהג עמו בתמימות ולא תחקור אחר העתידות, אמנם באיזה ענין אמרתי לך שתתנהג כך, על זה אמר 'עם ה' אלוקיך', כלומר בדברים שהם מסורים ביד הקב"ה בלבד, דהיינו צרכי הגוף, אבל בדברים הנוגעים אל הנשמה, לצרכי יראה הטהורה שאיני בידי שמים, בזה צריכין באמת לחקור אחר העתידות ולא להיות בעל בטחון בתמימות.

ברוך גוזר ומקיים

פרק ג' - וזל"ק: בסיום דבריו לעיל אמר המחבר שעל להאמין ולידע ידיעה ברורה שלכל תוצאה ומקרה בעולם הזה יש לו מקור והשגחה עליונה, ולא נעשה שום דבר מעצמו, וכאשר נתבונן בפלאי הבריאה נוכח שהדבר הוא כך. ועכשיו ממשיך ואומר, **וזירדת הנפש להקדים מה שאחר הבורא יתעלה, ולאחר מה שהקדים.** והיינו שטעות הוא לחשוב שאפשר בידינו להקדים מה שגזר הבורא שיהיה מאוחר, או לאחר מה שברצונו להקדים, כי לכל מקרה יש זמן קבוע.

ולדוגמא שיש אנשים העוסקים בריצה ברחוב ושאר מיני התעמלות (- עקסערסייז), בכדי להיות בריא יותר ובזה לארך חייהם יותר, וחושבים שזה יאחר המוקדם, וזה טעות מוחלטת

התמימות בעניני העולם הזה

בראשית דברינו נעתיק דברות קדשו של הרה"ק בעל דברי יואל מסאטמאר ז"ע, שהחילולא חל היום (כ"ו אב), שנשא לדרוש בפרשת שופטים (שנת תרפ"ח בעיר נירבאטור, הובא בספר קדושת יואל), והוא יסוד נפלא מענין הבטחון שאנו עוסקים בזה עכשיו. שעמד על הפסוק בפרשתנו (דברים יח, ג): תמים תהיה עם ה' אלוקיך. ופירש"י ז"ל (ד"ה תמים תהיה): התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו. ע"כ. ומקשה דלכאורה יש לעיין כיצד אפשר להתנהג כן בהחלט מבלי לחקור אחר העתידות, והרי האדם צריך לראות את הנולד ובפרט בעניני שמים, כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ד מ"ב): ובורח מן העבירה, שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה. והיינו שצריך האדם להיות עיניו בראשו לשמור עצמו שלא ישל אפילו בעבירה קלה.

אמנם מבאר, דבאמת הכתוב עצמו מפרש באיזה ענין נצטוינו להתנהג בתמימות, שאין זה אמור בכל הענינים רק בצרכי הגוף, והוא עפ"י מאמרם ז"ל (ברכות לג.): הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הרי לו מזה דצרכי הגוף הם בידי שמים, אבל יראת שמים וצרכי הנפש תלויים בבחירת האדם. לזה רמז הכתוב באומרו 'תמים

לא דחק את השעה, יכול להיות שלא היה קורה לו דבר זה. שכאשר אדם מתאמץ ביותר וחושב עכשיו הגיע הזמן שלי להצליח, אזי ידע שיכול להיות שבזה הוא דוחק את השעה, וצריך לבטוח בה בכל ענינו.

לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים

וכבר רמז החכם אל הענין במאמרו (קהלת ג, א): **לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים**. השי"ת גזר זמן לכל, ומכיון שאיננו יודעים את מחשבתו אנו מנסים לעשות דברים כפי לוח הזמנים שלנו, אך השי"ת יודע טוב יותר מעמנו, והוא קבע זמן לכל חפץ, ואי אפשר להקדימו ולא לאחרו. **ואהר כך זכר מהם עשרים ושמונה ענינים, והוא מה שאמר עת ללדת ועת למות וגו',** הקב"ה קבע זמן שהאשה יכולה לילד, ולפעמים עוברים תשעה חדשים והיא כבר קצרת רוח, היא חושבת שכבר עברה הזמן, אבל השי"ת יודע בדיוק מתי הזמן, וכמו כן זמן מיתתו של אדם, שרבים חושבים שהם יחיו לעולמי עד ופתאום מגיע סופם. **עד אמרו (שם, ח): עת מלהמה ועת שלום.**

שמעתי סיפור נפלא על הרה"ק מסאטמאר זי"ע שעוד קודם המלחמה היה תקופה שגזרו המלכות שכל אחד צריך לעמוד לצבא, ופעם אחר ראש השנה נכנס אליו עם פיתקא אחד שהיה מחסידי קאסאן שהיה דר בעיר סאטמאר, ובו ביקש שיזכה להינצל מלעמוד בצבא, וכאשר מסר הפיתקא נתנמנם הרבי, וכשהעיר הרבי אמר לו שילך ויעמיד עצמו לצבא, וביקש עוד הפעם שיבטח לו שיזכה להינצל, ונתנמנם הרבי עוד הפעם, וכשהעיר חזר לו הדברים כראשונה שיעמיד עצמו לצבא, ובע"ה יזכה להצליח. האיש חשב שבודאי רוצה הרבי לצער אותו בהיותו

כי אם קבע הקב"ה זמן למיתתו לא יעזור כלום מה שיהיה בריא, ויתעמל בדברים אלו כלל. והרבה פעמים אנשים אלו חושבים שמוכרחים לעשות ההתעמלות גם בשבת קודש שהרי בזה מאריכין ימיהם, אבל זהו טעות כנ"ל. אנשים אלו דומין לאותו הסופר שכתב ספר שלם על מעלת ההתעמלות, והוא בעצמו היה מתפתאומית בגיל חמישים ושתיים תוך כדי מרוצתו.

ובודאי אין כוונתינו לומר שאין לעשות דברים אלו כלל, כי הרי בודאי יש בזה תועלת רב כידוע, אבל הגישה צריך להיות כמו בשאר עניני ההשתדלות, לצפות לה' שישלח ברכה והצלחה במעשה ידיו, זה שמייסד לנו המחבר שאי אפשר בידינו לשנות מגזירת הבורא כלל וכלל.

וכמו כן ולהרבות מה שהמעייט ולהמעייט מה שהרבה מקניני העולם, אם השי"ת גזר בעבודת הון ועושר אי אפשר לך להשיג יותר מן הקצוב בעבודת כלום, **מבלי סבב אל קיום מצות עבודתו וקבול תורתו** - מבלי לפנות אל קיום המצוות של עבודת הש"י וקבלת חיובי התורה, ולבקש עזרתו. ומי שחושב כך על כרחך שיש לו - **חלישת ההכרה באמיתת ידיעתו, וסכלות מהבין טובות הנהגתו.**

העולה מכל זה, שבודאי מוטל על האדם ללכת בעבות ההחלטות שמחליט בדעתו שראוי בעבורו לעשות, אבל עם כל זה צריך לכלול בדעתו שהקב"ה הוא הקובע האחרון, והוא היודע מה טוב בעבורו באמת. ובכן כשרואה שאין השעה שוחקת לו עכשיו ימתין במתינות, ויתהלך עם אלוקיו בתמימות, כי הרי הוא יודע מה טוב בעבורו.

הנשיא ארה"ב קנעד"י התאמץ הרבה שיבחר לישב על כס הנשיאות, וכאשר נבחר היה זה נצחון גדול בעבורו. הוא לא הכיר באותה שעה שבזה קירב את יום מיתתו, כי בתקופה קצרה אחרי התמנותו קיבל כדור בראשו ונהרג, ואילו

התור שלו נפסק החץ מאיזה סיבה, וניצל ממות לחיים שלא עפ"י השכל.

ואמר (שם ט, יא): כי עת ופגע יקרה את כולם. ואמר (קהלת ה, ז): כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם. והליכות דיני הבורא יתעלה יותר נעלמות ועמוקות ועליונות אל ידיעת חלקיהם, כל שכן כללם - הגם שיש לפעמים שהאדם משיג איזה סיבה ומקרה שהיה בעולם לפי קט שכלו, אבל בודאי אי אפשר לו להשיג את כולם כלל. וכבר אמר הכתוב (ישעיה נה, ט): כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממה שובתיכם.

וקוי ה' יחליפו כח

בספה"ק רבינו בחיי (פרשת פינחס ד"ה מגדל עוז) כתב לבאר, שאי אפשר להגיע למדרגת צדיק רק עם בטחון בה, ובה ת"ד: וידוע שאין אדם נקרא צדיק אלא הבוטח בו, כענין שכתוב (משלי כח): וצדיקים ככפיר יבטח, כי כל אחד מהם בוטח בשם יתעלה, ככפיר הבוטח בכוחו, ולמדרך הכתוב כי הצדיק ירוץ בכטחונו להשתדל במצוות ויעבוד הש"י לילה ויום, ויטרח לכבוד שמו ולא ילאה כי נפשו השכלית תאמצהו ותוסיף בו כח, וכן אמר הנביא (ישעיה מ): וקוי ה' יחליפו כח, יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא ייגעו ולא יעפו, באור זה כי יטרחו טורח גדול ולא ייגעו, כי יש מצוות צריכות טורח גדול ועמל יתר כגון פריון שבוים והצלת נפשות שהם מצוות שצריכות זריזות גדולה, ועו"א ירוצו ולא ייגעו, ירצה לומר כי הצדיקים מחליפין כח וגבורה בעבודה ובמצוות וע"כ אינן נלאים... וכן יש מצוות שהם צריכות שקידה והתמדה כגון תלמיד תורה וקנין מדות היראה, צריך האדם שירגיל עצמו בהם עד שתתרגל בהם יחזור לו לטבע... עיי"ש.

מחסידי קאסאן, אבל ציית לדבריו והעמיד עצמו לצבא המלכות.

בלית ברירה קיבל על עצמו הגזר דין והלך לעבוד בצבא המלחמה, ובמשך שתי שנים עבד שם, ובאותו התקופה לימדו לאנשי הצבא כיצד להגביה באמבע"ס קטנים מן הארץ, שאם אין יודעים האיך להגביה אותם באופן הראוי קרוב הדבר למות.

לאחר כמה שנים כאשר פרצה המלחמה הנוראה היה הוא מבין שאר היהודים שנגרשו מבתיהם לעבוד עבודת פרך, ובהיותו באחד מן הלאגער"ן היה פעם שנכנס הרשע ימ"ש שהיה הממונה שם, וזרק על האדמה הרבה מן הבאמבע"ס הקטנים, ואמר שיחזור לאחר שעה וכל אחד יגביה באמבע"ס אחד ויתנם במקום מיוחד. כאשר הלך לו צעק מיד האיש הנ"ל והזהיר את כל האנשים בקול גדול, אל תגביהו את הבאמבע"ס, כי בחוט השערה עלול הוא לפרוץ בידכם, אלא אני אגביה את כולם ואניחם על אותו מקום, ובזה ניצלו כל היהודים שהיה באותו הלאגער"ר.

וכל זה כי מסר הקב"ה הכח ביד הצדיקים לידע ולהשכיל העת לכל חפץ, וכשנגזר על האדם להיות באיזה מקום או מצב הוא בודאי לטובתו האמתית, ואין לדחוק את השעה בשום דבר. וכמו שמצינו אצל אלכסנדר מוקדון שעמל וטרח משך חמש עשרה שנים לכבוש את כל העולם כולו, ואח"כ הוא מת בצעירותו ועזב את הכל, ולא הועיל לו כלום את כל הונו.

וכמו כן כאשר נגזר מן השמים לאדם ישועה אין שום אופן לשנותו, וכן ראו הרבה יהודים אצל המלחמה הנוראה, שזכו להינצל באופנים נפלאים שלא עפ"י הטבע. כאשר סיפר אחד על אביו, שכבר עמד עם חבורת אנשים עם הידים למעלה לקבל גזירת המיתה באהבה ל"ע, ובהגיע

הבטחון, ועכשיו לא יאבד בטחונו, ובהגיע היום המיועד שקבע בעבורו הפריץ שיבוא אליו עם המעות, וראה בנפשו שלא הגיע להשתכר סכום המעות שהיה חייב להפריץ, התאזר עוז ונטל מקלו והלך להפריץ במנוחה ובבטחון בה, ולא היה ניכר על פניו שום דאגה כלל.

הגר"א רצה לידע מה יעלה בגורלו של זה היהודי שחזק כל כך בטחונו בה, ע"כ הלך אחריו לבית הפריץ. והיה מספר שבדרך כניסתו להפריץ פגש באיזה גביר שאך זה יצא מהפריץ, וביקש ממנו טובה, שהיות שיש לו איזה עסק עם הפריץ, והגיע לכאן להוריד הסכום שקבע הפריץ בעבורו, אבל הפריץ התעקש ולא רצה לוותר אפילו פרוטה אחת, והוא חושב שאם יכנס הוא לדבר עמו על הסכום בודאי ינכה לו קצת מהחשבון, כי הרי הוא עני ואביון ולא יעזי פניו לבקש ממנו סכום גדול כל כך, ואותו מעות שנתמטע הוא נותן לו במתנה. וכך הוה ונכנס להפריץ, ויהי לפלא שסכום הנשאר היה ממש כאותו הסכום שהיה חייב להפריץ.

התהלך עמו בתמימות

בספר אמרות טהורות (פרשתן שיחות יקרות ד"ה תמים תהיה) מאריך בדברים נחמדים על דברי רש"י שהבאנו לעיל, עה"כ: תמים תהיה עם ה' אלוקיך. 'התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו', ע"כ. ומביא מה ששמע מחמיו כ"ק אדמו"ר מסקווירא זי"ע שסיפר מה שנעשה אצל אביו הרה"ק ר' דוד מסקווירא זי"ע שפעם השיא שנים מצאצאיו בתקופה קצרה, הראשון היה את בנו הרה"ק רבי שלמה מסקווירא זי"ע שנעשה חתן אצל הרה"ק רבי אריה לייבוש ממאגרוב זי"ע בנו של הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע, והשני היה בנו הרה"צ רבי אהרן זצ"ל שנעשה חתן אצל הרה"ק רבי

ועל האדם לזכור תמיד יסוד זה, שאם יבטח בה' בבטחון חזקה יזכה לכוחות נפלאות לקיים את מצוותיו ולעבוד אותו כראוי, וכגון שרוצה ללמוד בשקידה והתמדה ללמוד אזי עליו לילך בתמימות מבלי חשבונות ותחבולות, מפני שהוא עושה רצון ה', ובטוח בכוחו הגדול שהרי עושה הוא רצונו, ובכח זה בעצמו הוא מקבל חיות וחיזוק להחזיק מעמד בעבודת ה' באופן נפלא מאוד. ובזה נבין מה שאנו רואין אצל הצדיקים שעבדו את ה' בכוחות נפלאות למעלה מדרך הטבע, שע"י בטחונו בה' באמת זכו לכל זה, כי ידעו שעושים בזה רצונו של מי שאמר והיה העולם, ולכן הלכו מבלי לחשב על גופן כלל, וזכו להגיע לדרגות נפלאות שאי אפשר לתאר.

וכמו כן הוא אצל כל אחד מאתנו, ובפרט אצל הנשים צדקניות שלפעמים הם מרגישים שטורח משאם עולה למעלה ראש, אבל עליהם לזכור שהרי עושים הם עבודת הקודש לעשות נחת רוח להבורא ית"ש, ולכן צריכין לקוות לה' שישפיע להם חיות וכוחות לעשות רצונו, ובזה יזכו להחליף כוחות חדשות, אבל כאשר יבטחו בכוחות עצמן אזי לא יגיעו לכלום, שהרי באמת אין בנו כוחות אלו הנצרכים לעבוד את ה', ומוגבלים אנו באמת בכל מיני הגבלות בגוף ובנפש לעשות את כל אלה, אבל כאשר האדם בוטח בה' באמת אזי הוא יוצא מדרך הטבע, וזוכה לקבל כוחות נפלאות למעלה מדרך הטבע ממש.

בטח עליו והוא יעשה

מין הגר"א מווילנא זי"ע קיבל על עצמו עול הגלות, באחת מהנסיעות הגיע לאיזה עיירה קטנה, ומצא שם איש אחד שהיה עומד קרוב למשפט אצל הפריץ בשביל שלא שילם שכר הקרקע ששמע שלו, אבל היהודי היה מחזק את ליבו בהשם, ואמר לאשתו שהרי כל ימיו טרח והתייגע להגיע למידת

אמר לו שאין הרבי מקבל עכשיו קוויטלעך, והוא הפציר בו מאוד שיפעול בעבורו ליכנס להרבי בהיותו דחוק להגיע להספינה בשעה המיועד, אבל לא עלתה בידו כלום, ורק בבין השמשות בסוף היום פעל ליכנס אצל הרבי, ומיד הלך לדרכו לשלום. וכשהגיע לחוף הים ראה שכבר נפתחו חבלי הספינה, והספינה מוכן להתחיל את דרכו לארץ ישראל, ולא רצו לעצור הספינה בשבילו. הוא היה שבור ורצון מהמקרה, והתחיל להתיישב מה לעשות, לא עברה שעה מועטת ופגש ביהודי אחד, ואמר לו שהוא דד בקרוב לשם, והוא יכניס אותו לביתו הלילה, ולמחר יסע עוד ספינה לארץ ישראל, והוא יסע עם אותו הספינה.

ליום המחרת נתכנסו בני משפחתו של רבי אברהם לקבל את פניו אצל חוף הים, אבל לדאבון לבם נשמע להם הבשורה שהספינה שנסע אתמול מרומעניא שהוצרך להגיע עכשיו נטרפה בים רח"ל ולא נשאר בהם אף אחד בחיים, מיד חזרו לביתם בשמעם הבשורה הלא טובה, אבל כשהגיעו לביתם הגיע טעלעגרא"ם מרבי אברהם לאביו שאיחר הספינה של אתמול ובעוד כמה שעות יסע עם הספינה הבאה לארץ ישראל. ושמחו כולם על הבשורה הטובה, וראו שנתן הקב"ה הכח ביד עבדיו בצדיקים לידע ה'עת' המיועד לכל חפץ, וניצל ממות לחיים.

רבי אברהם היה מספר שכשהגיע הרה"ק מסאטמאר ז"ע לגור בארץ ישראל בשנת תש"ז רצה לילך עם אביו להכיר טובה להרבי על המופת שפעל בעדו, והיה אז בער"ש והרבי הלך כבר בדרכו להמקוה, והוא רץ אחריו במהירות, וכשראה הרבי שהוא רץ אחריו שאל אותו בתמיהה: רבי אברהם האם אתה רץ עכשיו לחטוף הספינה...

ובאמת היה הוא בעצמו מופלא בשלימות נפשו במידת הבטחון והאמונה בה, שכשארש נסתכל על קודות ימי חייו שהיה עם נסיונות לרוב, וכמו

יצחק מבוהוש ז"ע. ונסע בנסיעה אחת לערוך את שני החתונות, בתחילה נסע לבעלזא לחתונת רבי שלמה, ומיד ככלות שבעת ימי השמחה נסע לבוהוש לחתונת בנו רבי אהרן.

כאשר הגיע לבוהוש שאלו הרה"ק מבוהוש ז"ע מה נעשה עם הנדן, הלא התחייבת לתת כך וכך, השיב ואמר דברים כהייתך: "איך האב ניט", כי הוצאות החתונה הראשונה עלו ונשתרגו למעלה ראש ולא נשאר בידי מאומה. הרה"ק מבוהוש שמע דבריו ושוב לא דיבר עמו כלום מהנדן.

לאחר זמן מה עשה הרה"ק מבוהוש שידוך עם אחד מבניו האחרים, וכשנתקרב זמן החתונה שאל את המחותרן מה נעשה עם הנדן, ואותו המחותרן אחרי ששמע איך שעלה ביד הרה"ק מסקווירא לפטור עצמו מלשלם את ימי הנדן, השיב גם הוא לומר 'אין לי', אבל בזו הפעם לא ויתר הרה"ק מבוהוש, והתעקש לומר הרי גמרנו השידוך בתנאי שתשלם סכום זה לצורך נדוניא, וצריך אתה לקיים את דברך. מיד אמר לו המחותרן בטענה: ומהו עם הסקווירא'ער?! השיב לו הרה"ק מבוהוש: 'הערט איך איין דער סווערעד מחותרן אז ער האט מיר געזאגט ער האט נישט, האט ער מיר אפגעקויפט מיט זיין תמיומות, אבער איר האט צוגעזאגט זאלט איר אראפלייגן דעם נדן!'

פורת ה' נפש עבדיו

מסופר על בנו של הרה"ה רבי יואל אשכנזי ז"ל ששמו היה רבי אברהם, שפעם בדרכו לנסוע לארץ ישראל ממקום מגורו בעיר בראנאוויטש עם הספינה, נעצר במדינת רומעניא לקבל ברכת קדשו של הרה"ק מסאטמאר ז"ע, ובהיותו קרוב משפחה עם הרבי, וגם הגבאי הרה"ה רבי פייוויש אשכנזי ז"ל היה דודו, ביקש ממנו שישירה לו ליכנס לקבל ברכת פרידה מהרבי, אבל רבי פייוויש

התחזק בה, והעמיד דור חדש עובדי ה' במסירת
נפש ממש, כי ידע כדברי הרבינו בחיי זלעיל,
שאיך בכוחות שום בר נש לעשות כלום מדנפשיה,
והקב"ה נותן לכל אחד כח לעשות חיל. זיעוב"י.

שאמר אא"ז הרה"ק רבי אלכסנדר חיים אשכנזי
זי"ע ששמע מפה קדשו של רבינו זי"ע שאמר
אחרי מיתת אחת מבנותיו: 'כל משברייך וגלייך עלי
עברו'. ועם כל הגלים הקשים והמרים שעברו עליו

דברי תורה

ויזרע יצחק

דברי תורה מאת ב"ק אדמו"ר זצוק"ל

לבר מצוה

לרגל שמחת הבר מצוה בחצרות קדשינו

כלענה. ויש דברים שהם נעימים לחיך, אמנם מוזיקים לצריאות הגוף.

ובן התורה הקדושה היא טוב, אבל אינה מתקיימת מתוך תענוגים, כי אם בחיי נער כדברי חז"ל (אבות פ"ו, מ"ד): כך היא דרכה של תורה וכו', וחיי נער תמיה. שמתוך התורה יזכה לעולם הבא שהיא טוב לאדם, אבל אי אפשר לזכות לה כי אם על ידי יסורים. ולהיפוך תענוגי עולם הזה המה נעימים וערצים לחיך, אבל אינם טובים באמת.

וזהו שאמר הכתוב 'וירא מנוחה' היא התורה שצריכה מנוחת הגוף, ראה 'כי טוב' דייקא. 'ואת הארץ' עסקי עולם הזה, 'כי נעמה' שהיא רק נעמה, אבל איננו טוב. ולכן 'יט שכמו לסבול' עול התורה, עכ"ד.

ובמו כן גזי אברהם היה הנסיון שנתן לו הקב"ה כל טובת עולם הזה, והיה הבחירה צידו אם לקיים המשנה כך היא

בפסוק (תהלים קלג, א): הנה מה טוב ומה נעים שנת אחים גם יחד.

ונקדים מאמר הכתוב (ישעיה מג, כא): עם זו יצאתי תהלתי יספרו. דהנה תיבת 'זו' בגימטריא י"ג, לרמוז דכשנעשה בן י"ג ונכנס בעול המלות, אז הוא נכנס בכלל 'עם זו' ש'תהלתי יספרו', לזכור שנצטוו לעבודת הצורה להודות ולהלל ולשבח את צוראו.

והנה כתב צפנת אהבת חיים (פרשת ק) לפתח הפסוק (בראשית יב, א): לך לך מארצך. ופירש"י ז"ל: להנאתך ולטובתך. וצריך ביאור כפל הלשון 'להנאתך ולטובתך'.

ופירש לפי מה שכתב ציבין שמועצה (פרשת ויחי) על הפסוק (בראשית מט, טו): וירא מנוחה כי טוב, ואת הארץ כי נעמה, ויט שכמו לסבול, והי למס עובד. כי הנה יש דבר שהוא טוב ואין בו נעימות, כגון סמים לחולה שהם טובים לרפואתו, ועל פי רוב המה מרים

ובזה הצחירה צידך, עכ"ד הנחמדים.

ולבן כשמתאספים בני ישראל בשמחת צר
מנוהף שנכנס הצחור לכלל עם זו יצרחו,
ותכלית השמחה הוא להוסיף אומץ בלימוד
התורה, מתקיים הכתוב 'הנה מה טו"ב ומה
נעי"ם שבת אחים', שיש צו "טוב" בעולם
הבא, ו"נעים" בעולם הזה גם יחד.

דרכה של תורה וכו', באופן כזה דאף אם
'אשריך בעולם הזה' מכל אשר תצחר 'וטוב לך
לעולם הבא', שיהיה לך הטוב האמיתי שהיא
התורה, או לצחור בהנאת עולם הזה. ולזה
אמר לאברהם 'לך לך' בשני אופנים תוכל לילך.
או 'להנאתך' דהיינו לילך בדרכי עולם הזה,
שהם להנאתך נעימים וערצים, או 'לטובתך',
מה שהיא טוב בתכלית, וזהו התורה והיראה,

סדר

להבחור **שלום שיח"**
בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ב' שמות תשפ"ד לפ"ק **הבר מצוה**

קור
רעה
וישועה
בארצי
צדיקים

בעוהש"ת

נודה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו,
מתכבדים אנו להזמין את כבודכם
להשתתף בשמחת סעודת בר מצוה של בננו היקר

כמר שלום נ"י

לרגל הכנסו לעול התורה והמצוות

שתתקיים בעוהש"ת

ביום ב' פרשת שמות הבעל"ט

אור לכ"א טבת תשפ"ד לפ"ק

ולמס' 1 JAN.

בשעה 8:00 בערב

בבית מדרשינו קהל לב שמח אלעסק

203 AVENUE F.

ויה"ר שנוכה לשמוח יחד בשמחתכם

המחכה לקבל פניכם בשמחה

אלכסנדר חיים אשכנזי

בן אאמו"ר הרה"צ מהר"י זצלה"ה

מאלעסק

וחתן כ"ק אדמו"ר מחוסט שליט"א

עלי לתורה

יתקיים בעוה"ת

בשב"ק פרשת שמות הבעל"ט

בבית מדרש קהל לב שמח אלעסק

203 AVENUE F.

זמן תפלת שחרית בשעה 9:15

קידושא רבא אחר התפלה

